RAPORT Z MONITORINGU SIERPIKA RÓŻNOLISTNEGO (*Serratula lycopifolia*) za 2021 r.

- Stanowisko Skorocice

Sytuacja najstarszego stanowiska nie uległa zmianie. Jest ono zlokalizowane w miejscowości Skorocice, na terenie obszaru Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003, na gruntach prywatnych, poza wschodnią granicą rezerwatu przyrody „Skorocice". W tym roku odnotowaliśmy tutaj, podobnie jak w zeszłym, około 120 osobników kwitnących (fot.1,2) W pobliżu rozrastają się krzewy - jeżyna popielica oraz młode zdziczałe śliwy, ale nie możemy w żaden sposób interweniować z powodu braku zgody właściciela terenu.

Jak wskazywały nasze obserwacje z lat wcześniejszych, stanowisko zaczynało rozszerzać się i wkraczać pomału na sąsiadującą ze skłonem łąkę. Niestety od kilku lat teren ten jest regularnie koszony i nie udało nam się policzyć, jak wygląda liczebność tego gatunku w tym okresie wegetacyjnym na łące.

Przyszłość tej populacji jest niepewna z powodu braku zgody właścicieli terenu na wykonywanie tam działań ochronnych, a nawet na lustracje terenowe.

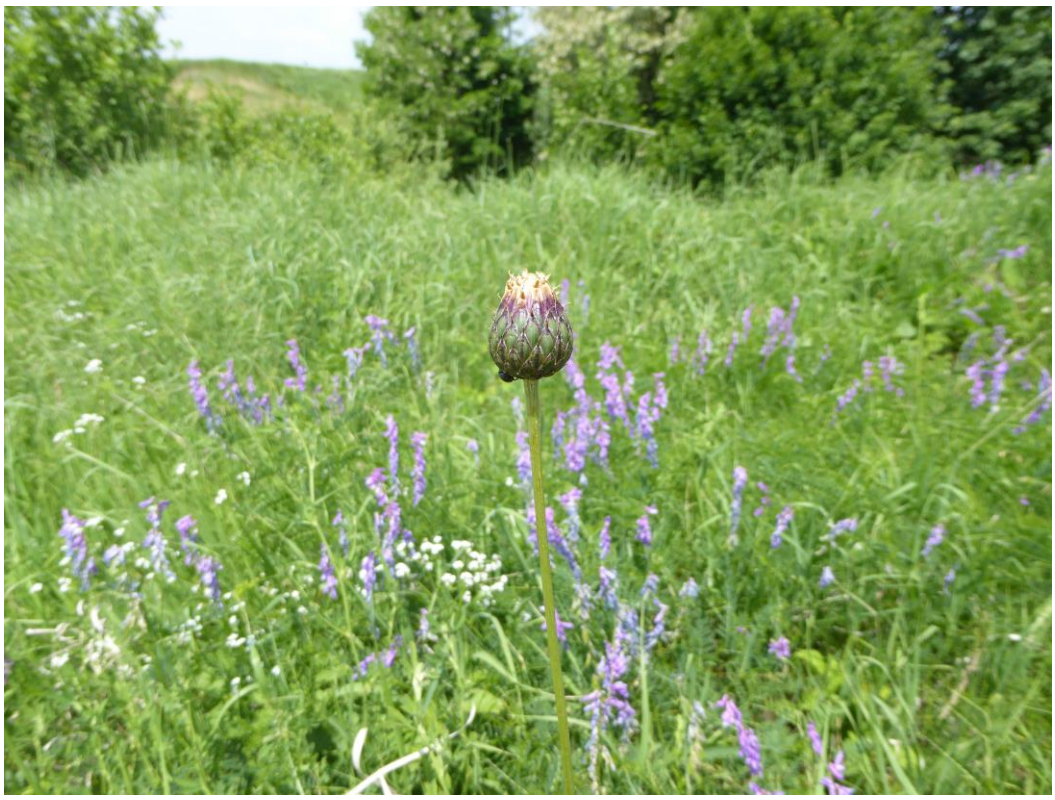

Fot. 1,2 Skorocice (stare stanowisko poza rezerwatem)

Aby zachować ten unikatowy gatunek chroniony, w latach 2018-2019r. przeprowadziliśmy próbę reintrodukcji sierpika różnolistnego na obszar rezerwatu „Skorocice”. Zakończyła się ona sukcesem i obecnie sierpik występuje również w dwóch innych miejscach, już na terenie rezerwatu Skorocice, gdzie możemy go swobodnie monitorować oraz w razie potrzeby interweniować.

Reintrodukuję przeprowadzono w dwóch miejscach:

- na niewielkim pagórku w środkowej części rezerwatu. Z wysianych nasion wyrosło tutaj około 70 zdrowych roślin (fot 3,4). Rośliny dobrze się tutaj zadomowiły. W tym roku nie zaobserwowano osobników kwitnących.

Fot. 3,4 Skorocice (pierwsze z dwóch nowych stanowisk w rezerwacie Skorocice)

- na stromym zboczu, gdzie roślina nieco gorzej się zadomowiła. Zaobserwowaliśmy tutaj około 25 osobników (fot .5).

Fot.5 Skorocice (drugie nowe stanowisko w rezerwacie Skorocice)

Obecnie możemy powiedzieć, że przynajmniej w pierwszym miejscu, na pagórku, rośliny mają się dobrze. Widocznie znalazły tu odpowiednie warunki. Pozostaje nam obserwować to stanowisko i w razie konieczności przeprowadzać zabiegi ochronne. Cieszy nas bardzo sukces naszych działań. Wszystko wskazuje na to, że mimo przeszkód, uda się ocalić najstarszą populację sierpika w Polsce.

- Stanowisko Górki

Druga naturalna populacja sierpika, w Górkach, gmina Wiślica, ma się wyśmienicie. W tym roku naliczyliśmy tutaj około 300 osobników kwitnących i setki wegetatywnych (fot 6,7). Obecnie mamy dwa nowe płaty pokryte tym gatunkiem. Pojawiły się one po przeprowadzaniu przez nas koszenia i podsiewania. W tym roku już obfitowały w kwitnące osobniki. Obie nowe powierzchnie położone są dość blisko tej pierwszej i są równie duże jak ona.

Poprawa kondycji na powierzchni w Górkach to dowód na dużą skuteczność stosowania zabiegów ochronnych na murawach kserotermicznych. Ekstensywny wypas i wykaszanie terenu to właściwie wszystko czego sierpik różnolistny

potrzebuje do zdrowej egzystencji. Resztę robi sama natura. Jesteśmy dumni z naszego sukcesu, który motywuje nas do dalszych działań.

Fot.6,7 Górki – użytek ekologiczny

- Stanowisko Wierciszów

Introdukcja sierpika na murawę w „Wierciszowie” również się udała. W tym roku naliczyliśmy tam prawie 50 osobników tego gatunku (fot.8,9) (prawie dwa razy więcej niż w roku 2020). Były one w dobrej kondycji i blisko połowa z nich w tym roku zakwitła i owocowała. Widać, że sprzyja temu promowany przez nas ekstensywny wypas i wykaszanie. Sprzyja on nie tylko sierpikowi. Na terenie, który kilka lat temu pokrywały szczelnie gęste zarośla tarniny, dziś odradza się murawa i pojawiają się licznie gatunki charakterystyczne. Co ważne pasące się tam od kilku lat zwierzęta (owoce, koniki polskie, kozy) nie zniszczyły sierpika.

Fot. 8,9 pow. Wierciszów Pińczów

Iwona Ziółkowska

główny specjalista ds. ochrony przyrody